

focus

newsletter

broj 27

Zima 2017

Centar za mikrohirurgiju oka

Cara Nikolaja Drugog 25, Beograd, Srbija
tel/fax: + 381 (0)11 344 66 26
mob: +381 (0)62 50 66 26
info@laserfocus.eu; www.laserfocus.eu

Centar za očne bolesti Miljković & Jankov

Rozino b.b. 85310 Budva, Crna Gora
tel/fax: +382 (0)33 466 163
mob: +382 (0)69 038 342
info@laserfocus.me; www.laserfocus.me

ŠTA TREBA ZNATI O GLAUKOMU?

OČNI PRITISAK UGROŽAVA VID

Povećanje očnog pritiska nema nikakvih simptoma i veoma je opasno, jer može dovesti do gubitka vida. Kako na vreme prepoznati problem?

Povišen očni pritisak dovodi do pojave glaukoma, oboljenja oka koje ne može da se izleči, a u 30 odsto slučajeva dovodi do slepila. Glaukom nastaje jer tečnost iz oka otežano otiče, a nova se i dalje stvara i vrši pritisak na unutrašnje strukture oka. Uništavaju se očni nervi i ćelije mrežnjače i narušava razmena materija u oku. Bolest ne prate uočljivi simptomi. Najčešće se otkriva slučajno, pri pregledu kod oftalmologa.

Glaukom je bolest vidnog živca. Ukoliko se ne leči dovodi do oštećenja vidnog živca, što se u početku bolesti manifestuje gubitkom dela vidnog polja (mrlje ili skotomij), a kasnije suženjem vidnog polja ili čak i potpunim gubitkom vida. Glaukom je drugi uzrok slepila u svetu, na oba oka slepo je oko 6.7 miliona ljudi, a 66.8 miliona ima smanjen vid.

VISOK ILI NIZAK?

Kada je očni pritisak neznatno povišen, pacijent može osetiti „težinu“ u očima, brzo se zamara, javlja se glavobolja i ne odgovaraju mu nijedne naočare. Ti simptomi se obično pripisuju umoru zbog posla i rada na kompjuteru, ne pridaje im se veliki značaj. Ako vas te tegobe muče redovno, nemojte odlagati odlazak kod oftalmologa, koji će vam izmeriti pritisak, proveriti stanje očnog nerva i vidno polje. Posle 40. godine rizik od glaukoma raste, pa su poželjne godišnje lekarske kontrole.

Nizak očni pritisak se javlja veoma retko, nije ništa manje opasan od visokog. Razlog je nedovoljno razvijena očna jabučica, povrede oka ili komplikacije posle operacije. Ukoliko nizak očni pritisak traje duže od mesec dana, remeti se ishrana oka, što može uništiti vid.

**Povišen
očni pritisak,
starost,
porodično
nasleđe,
kratkovidost,
šćernra
bolest,
povišen
krvni pritisak
- faktori su
rizika za
nastanak
glaukoma**

ŠTA ČINITI?

Najčešće, glaukom se ne može izlečiti, već staviti pod kontrolu. Pacijenti koji imaju glaukom moraju redovno odlaziti na očne kontrole, ukoliko su im propisane kapi moraju ih stavljati redovno, često doživotno. Kapima se snižava očni pritisak i zaustavlja propadanje očnog nerva. Ovo lečenje zahteva stalne kontrole, jer se mogu javiti neželjena dejstva ili se oko navikne na kapi, pa se plan lečenja mora promeniti. Kada kapi ne pomažu, neophodna je operacija - laserska ili mikrohirurška - da se stvore novi ili pročiste postojeći kanali za oticanje očne tečnosti. Time se postiže bolji pritisak i zaustavlja dalje oštećenje vida. Lečenje se mora započeti što pre, da se ne oštećuju nervna vlakna koja ne mogu da se regenerišu. **Nastavak na strani 7 »**

02 **U FOKUSU**
Učiti od najboljih

03 **INTERVJU**
dr Mikro R. Jankov

05 **ISKUSTVO**
Lepši dani bistrog pogleda

06 **USAVRŠAVANJE**
Iskustva iz Istanbula

AKTIVNOSTI

XVIII KONGRES OFTALMOLOGA SRBIJE SA MEĐUNARODnim UČEŠĆEM
21.-24. septembra 2017, Aranđelovac

Učiti od najboljih

Ovogodišnji susret naj-minentnijih očnih lekara, domaćih i svetskih, XVIII Kongres oftalmologa Srbije sa međunarodnim učešćem održan je u septembru u Aranđelovcu. Bila je to prilika da se očni lekari iz cele Srbije, kao i gosti iz ino-stranstva, okupe na sesijama iz svih oblasti savremene oftalmolo-gije, kao što su refraktivna hirur-gija, hirurgija katarakte, rožnjače, zatim hirurgija retine, glaukom...

Kako bi domaći lekari bili uko-rak sa svetskim dostignućima i procedurama kada je reč o lečenju oka, organizaciju, pored oftalmolo-ga Srbije ovog puta obavila je i Klinika za oftalmologiju Kliničkog centra u Kragujevcu i Medicinski fakultet univerziteta u Kragujevcu. Prijavljeno je 148 radova koji su prezentovani na predavanjima usmeno, elektronski i putem po-stera. LaserFocus tim je na ovom Kongresu učestvovao sa sedam zapaženih radova:

„Učvršćivanje rožnjače ribofla-vinom i UV zracima (Ultra B2 ili collagen crosslinking) u kombinaciji sa drugim terapijskim meto-dama u lečenju keratokonusa“ - dr Mirko Jankov, dr Vesna Jovanović i dr Tina Mraković. Isti stručni tim predstavio se i radovima „Uzroci revizija LASIK u poslednjih 5 godina i njihova rešenja“ i „Klinički

rezultati PRK kod pacijenata sa miopijom većom od -8“.

Prof. dr Jankov je govorio na temu „Refraktivna hirurgija za visoke ametropije - šta je bolje za mog pacijenta?“, dok je prof. dr Ljubiša Nikolić prezentovao rad „Klinički ishod endotelne kerato-plastike sa svlačenjem descemeta praćen od 2007. do danas“.

O ovom najznačajnijem stručnom susreту oftalmologa Srbije prof. dr Sunčica Srećković, predsednik Orga-nizacionog odbora kongresa, kaže:

–U Aranđelovcu je na Kongresu bilo je 530 domaćih očnih lekara. Imali smo veliku sreću i čast što nam se odazvao veliki broj uče-snika i predavača iz inostranstva i domaćih eminentnih stručnjaka. Oni su nam prezentovali najnovija-svetska dostignuća iz oftalmologije. Ugostili smo i imali čast da slušamo

predavanja nekih u svetu priznatih stručnjaka iz oblasti oftalmologije.

GOSTI PO POZIVU

Bili su to gosti po pozivu poput prof. dr Kejta Bartona iz Londona, prof. dr Andersa Hajla iz Malmea, prof. Fotisa Topuzisa iz Soluna, prof. Volrkana Dajnira, iz Turske, kao i predavanja prof. dr Vladimira Pfeifera iz Ljubljane, prof. Baha Tojigara iz Turske, kao i dr Khiun Tija iz Holandije, Lukana Miševa iz Bugarske, Ferenca Kuna iz SAD, prof. dr Milka Mavija iz Republike Srpske, prof. dr Antoanete Adžić Zečević iz Crne Gore, prof. dr Mirka Jankova, koji je i naš i brazilski stručnjak, prof. Marije Kristine Savastano iz Italije, kao i goste iz Hrvatske prof. dr Mirjane Bjeloš i Mladenom Bušić.

Ekskluzivitet Kongresa je bilo uvodno predavanje prof. dr Harmin-dar Dua sa Kraljevskog medicin-skog centra Velike Britanije. Uključili smo i naše saradnice, medicinske sestre. Oko 70 medicinskih sestara bavilo se temama koje su specifične za rad u oftalmološkim ekipama u bolnicama, klinikama i ordinacija-ma. Gosti su bile medicinske sestre iz Republike Srpske i Makedonije, kaže dr Srećković.

Osim velikog interesovanja za kongresne teme i diskusiju koju su podstakle, Kongres u Aranđelovcu bio je prilika da se kolege sretnu, druže, razmene mišljenja, saznaju mnogo i zadovolje svoja profesionalna interesovanja. Opšti je zaključak da je Kongres bio izuzetna prilika da se domaćim stručnjacima približi-šta se novo radi u oftalmologiji, da se oni orijentisu gde su, koliko znaju u odnosu na svet, kao i da nauče koji su novi pristupi, instrumenti i aparati u savremenoj tehnologiji. ■

Uputstva mladim oftalmoložima

Brojne mlade hirurge okupile su zanimljive teme namenjene lekarima, koji na početku svoje oftalmološke karijere treba da nauče pravila u hirurgiji oka. Imali su čast i priliku da im o tome drže predavanja i daju smernice iskusni hirurzi, koji su potvrdili svoju stručnost i vrhunsku operativnu tehniku u svetskim razmerama. Dr Jankov im je održao predavanje na temu „Refraktivna hirurgija - šta može da krene po zlu?“

predavanja nekih u svetu priznatih stručnjaka iz oblasti oftalmologije.

GOSTI PO POZIVU

Bili su to gosti po pozivu poput prof. dr Kejta Bartona iz Londona, prof. dr Andersa Hajla iz Malmea, prof. Fotisa Topuzisa iz Soluna, prof. Volrkana Dajnira, iz Turske, kao i predavanja prof. dr Vladimira Pfeifera iz Ljubljane, prof. Baha Tojigara iz Turske, kao i dr Khiun Tija iz Holandije, Lukana Miševa iz Bugarske, Ferenca Kuna iz SAD, prof. dr Milka Mavija iz Republike Srpske, prof. dr Antoanete Adžić Zečević iz Crne Gore, prof. dr Mirka Jankova, koji je i naš i brazilski stručnjak, prof. Marije Kristine Savastano iz Italije, kao i goste iz Hrvatske prof. dr Mirjane Bjeloš i Mladenom Bušić.

Ekskluzivitet Kongresa je bilo uvodno predavanje prof. dr Harmin-dar Dua sa Kraljevskog medicin-skog centra Velike Britanije. Uključili smo i naše saradnice, medicinske sestre. Oko 70 medicinskih sestara bavilo se temama koje su specifične za rad u oftalmološkim ekipama u bolnicama, klinikama i ordinacija-ma. Gosti su bile medicinske sestre iz Republike Srpske i Makedonije, kaže dr Srećković.

Osim velikog interesovanja za kongresne teme i diskusiju koju su podstakle, Kongres u Aranđelovcu bio je prilika da se kolege sretnu, druže, razmene mišljenja, saznaju mnogo i zadovolje svoja profesionalna interesovanja. Opšti je zaključak da je Kongres bio izuzetna prilika da se domaćim stručnjacima približi-šta se novo radi u oftalmologiji, da se oni orijentisu gde su, koliko znaju u odnosu na svet, kao i da nauče koji su novi pristupi, instrumenti i aparati u savremenoj tehnologiji. ■

INTERVJU
dr Mikro R. Jankov

„Najčešći strah pacijenata nije najvažniji za intervenciju“

Dobra priprema put uspeha

Strah je najjači pokretač svega u životu i graničnik onoga što možemo da uradimo. Strepimo zbog nečega što ne razumemo, pa se bojimo svega. Najčešće strahujemo da nešto ne krene po zlu...

Pacijenti se plaše kada nemaju pravu infor-maciju. Jedna od važnijih stvari je razbiti im strah, a to najlakše postižemo kada im de-taljnije objasnimo kompletan proces. Sve što radim, do detalja objasnjam pacijentu: koji je njegov problem s vidom, šta znači to što ima dioptriju, kataraktu, ili keratokonus. Kada to razume, objasnim koji su problemi, putevi rešavanja i koje su moguće komplikacije.

POŠTOVATI PROTOKOL

Prvo i veoma bitno je ispoštovati protokol pre operacije. Obavlja se detaljna priprema. Tačna dioptrija je nužna - da znamo šta da zadamo laseru da radi. Tomografiju sa pahimetrijom moramo precizno da uradimo da bi se video-lo stanje rožnjače, da li je ona zdrava. Ako se podrazumeva da je zdrava, a nije, onda će tokom intervencije istanjeti i nastiće »

dr Fernanda Florentino Fernandez Jankov
Direktor LaserFocus centra za mikro-hirurgiju oka

REČ DIREKTORA

NAJVEĆE BLAGO

Snaga svakog od nas je ne-merljiva. Nismo ni svesni šta sve možemo dok silno ne zaželimo da nešto ostvarimo. Tada se pokreću svi naši mehanizmi. U ljudskoj mudrosti je da prepozna one stvari koje može promeniti, da pomeri što se da pomeriti. Tada svako svoje navike, prioritete i odluke tako preusmeri, poređa i koncentriše da svom snagom menja sebe i situaciju u kojoj se nađe. Naravno da se to odnosi samo na one stvari i događaje kojima možemo upravljati. Zato i jeste najveća mudrost prepozнати što je u ljudskoj moći i prihvati ono što nije.

Najosetljiviji smo kada je u pitanju zdravlje, naše i naših najmilijih. Dok smo zdravi ne obraćamo pažnju na to najveće blago koje nam život daje. Kada nastane problem pitamo: zašto baš ja? Koliko smo spremni da se zapitamo da li smo i čime uticali da poremećaj nastane? Koliko smo dugo odlagali da se suočimo sa simptomima? Nije li nato telo opominjalo?

Svi znamo da je prava vrednost u preventivi. Samo tako se može na vreme prepoznati, sprečiti i preduprediti. Moramo da se prema zdravlju odnosimo odgovorno, da odmerimo koliko nam je važno, da brigu o svom telu poverimo ljudima koji su stručni, moralni i spremni da nas saslušaju, razumeju, da nam pruže savet i preporuče stručnu pomoć kada zatreba.

Svakodnevno se srećemo na našoj klinici sa pacijentima koji su nama poverili brigu o svojim očima. To poverenje stečeno vremenom, pored vrhunske stručnosti i svet-skog ugleda, naše je najveće blago.

» Nastavak teksta sa prethodne strane

izuzetan problem. Mogu da mislim da nije zdrava, a ona je zdrava. Svakom pacijentu objasnim da protokol postoji da zaštitи pacijenta od lekara, kao i lekara od pacijenta.

Statistika kaže: nekom će se desiti komplikacija. Pacijent treba da zna koje su komplikacije i šta može da krene po zlu, a šta sam ja uradio kao lekar da to ne dozvolim. Zato je priprema sat, sat i po vremena, a operacija dva minuta. Kod operacije katarakte je mnogo toga drugačije od pacijenta do pacijenta za vreme operacije, ali je slično u pripremi. U refraktivnoj hirurgiji mnogo toga je drugačije pre, a sama operacija je skoro ista kod svih. I tehnologija nam jako pomaže. Za keratokonus nije potrebna neka visoka tehnologija, ali postoji put da se učvrsti rožnjača. Kod skidanja dioptrije može se lepo laserom preoblikovati rožnjaču i izuzetno je bitna tehnologija, dok kod katarakte ima puno udela iskustvo i veština hirurga. Od ove tri operacije katarakte je najzahtevnija što se tiče manuelne spretnosti.

IZBEĆI KOMPLIKACIJE

Ima komplikacija i one se, ako se brzo detektuju i odmah reaguje, lako zbrinu. Zato je važna saradnja sa pacijentom. Različite su komplikacije za skidanje dioptrije, keratokonus i kataraktu, a zajednička za bilo koju intervenciju u organizmu je infekcija. Opravdano ona je najveći strah i hirurga i pacijenta. Nekada je to bilo daleko gore jer su bili slabiji antibiotici, dijagnostika nije bila precizna. Danas, sa dobrim antibioticima, procenat komplikacija za infekciju jednak je onom koje imaju ljudi koji nose kontaktne sočiva - jedan u 15 do 20 hiljada.

Druga grupa komplikacija vezana je za tehničko obavljanje onoga što smo planirali. Manje se dešava kod refkaktivne hirurgije, češće kod operacije katarakte. Refraktivna više zavisi od tehnologije, a kod katarakte od hirurga. Laser neće ništa pogrešno uraditi, retke su komplikacije, lako se vide i lako reše. Hirurg ne mora biti toliko iskusni koliko mora biti pedantan. Pedantanost je nužna i kod katarakte, ali i velika veština, jer postoje delikatni delovi oka koji se mogu ponašati znatno drugačije od predviđenog. Srćem komplikacije su izuzetno retke i uglavnom se lako zbrinu.

Treća vrsta komplikacija je procena rezultata u odnosu na planirane. Postoji statistika: za minus dioptrije 98-98,5 odsto pacijenata posle intervencije za daljinu ima 0 dioptrija ili u fiziološkim granicama do 0,50. Ako bude van toga kada se

oko stabilizuje (tri do šest meseci) može se doraditi. Kod plus dioptrije procenat je 96-97 odsto, a može se posle šest meseci korigovati.

I KATARAKTA I DIOPTRIJA

Nekada se za operaciju katarakte, čekalo se da ona „sazri”, da pacijent skoro ništa ne vidi. Tada je broj komplikacija, ne samo infekcije, bio je veliki, 14-15 odsto, manje ili više opasnih, ali uspeh je bio da posle operacije čovek ponovo vidi. Nosi naočare, ali vidi. Danas se uz operaciju katarakte koriguje i dioptriju. Preoperativna priprema obezbeđuje preciznu procenu koje sočivo da se ugraditi. Operacija je mnogo manje agresivna za oko. Sada pacijenti dolaze na operaciju mnogo ranije nego nekada, čim počne da im kataraka smeta u svakodnevni, recimo kada ne mogu da prođu zdravstveni pregled za vozačku dozvolu, a to je oslabljen vid na 0,5 (polu kompletne tabele, odnosno 5 od ukupno 10 redova na pregledu). Pre se čekalo da je vid umanjen na ispod 0,1 (da pacijent može da pročita samo prvi red). Danas operacija katarakte podrazumeva i ugradnju sočiva, pa posle nisu potrebne naočari. Imamo asferična sočiva, multifokalna, torična i kombinaciju sva tri. Na lekaru je procena koje će sočivo ugraditi da rezultat bude idealan. Dolaze mi pacijenti koji imaju i kataraktu i visoku dioptriju. Kod njih je veća mogućnost da imaju kataraktu, a operacijom rešavamo i jedno i drugo.

Ni jednom pacijentu ne radim ono što ne bih sebi radio, ni svojim najbližima

ISKUSTVO HIRURGA I INSTIKT

Ne možeš biti dobar lekar ako se pouzdaš samo u svoj osećaj, ali ne možeš biti dobar čovek ako se pouzdaš samo u svoj analitički deo. Postoji neka sinergija, koja je zapostavljena u potpunosti u Zapadnom svetu. Jedino se ona vidi u lekarskom iskustvu, ali ni ono ne treba da bude precenjeno. Kako skupljaš znanje i to osećaš kao prirodnji tok, treba da si skromniji i zahvalniji što si ti taj koji znaš i treba da pomogneš, ako možeš.

Zbog toga je važno:

1. Da imаш dobru obuku kod ljudi koji znaju. Učio sam od ljudi koji su stvarno znali.
2. Znati nije dovoljno, već da svoje znanje hoće da podeli s drugima. Dosta ljudi zna, ali ne žele ili ne umeju da to podeli. Imao sam sre-

Strah da se oko ne pomeri

Pacijenti često pominju da se plaše da tokom operacije nešto ne krene loše jer mogu da pomere oko. Strepe da li će da trepnu ili ne, kako će moći da drže otvoreno oko. U tome pomaže tehnologija. Oko otvorenim drži mali aparat, vrlo nežan. Dozvoljava da se malo trespne, ali ne da da se zatvori oko. Laser ima takav program da i na najmanji pokret oka reaguje vrlo brzo, u pet do šest milisekundi, i on pomera laserski snop u skladu sa pokretima oka. Ako je pomeranje više od milimetra, laser staje i upozori hirurga. Nastavlja, kada se pacijent umiri, tačno od te tačke na kojoj je prekinut rad.

ću da radim sa prof. dr Teom Zajlerom koji je fantastičan čovek pre svega, sjajan fizičar i lekar. Učio me da se ide korak po korak da se dešifruje da li nešto nije u redu i zašto nije.

3. Ne dolazi mi na pregled oko, nego pacijent. Najvažnija stvar je poštovanje protokola, to jest temeljita priprema, ali uz to ide i iskustvo. Moram znati koji su rizici ako u protokolu nešto promenim. Recimo: rožnjača mora da bude dovoljno debela. Ako nije nastaje problem. Onda vidiš 20 primera gde 520 ili 530 debljine rožnjača nije zdrava, a 480 kod Indusa, na primer, je zdrava rožnjača. Sedneš sa pacijentom i pogledaš ga u oči, počneš da pričaš i vidiš da li on sluša ili ne. Ako kaže: „Nemojte da mi objašnjavate, radite što hoćete“, moj je zaključak: „Izvini, nisi po protokolu“. Kada je pacijent zainteresovan za moguće komplikacije i rizike, kada se interesuje za sve opcije, spremam je na to, kada je razumeo, zajedno smo u tome. Njemu je stalo da mu bude bolje, a ja sam tu da mu pomognem. Ne bih se upustio da bilo šta radim ako je imalo opasno. Ni jednom pacijentu ne bih radio što ne bih sebi! Operisao sam i svoje roditelje i babe i tetke i meni je moj profesor skinuo dioptriju.

Uspeh zavisi i od odnosa lekara i pacijenta. Iskustvo je jako važno, ne smem da prekršim protokol ako nemam iskustvo. Badava iskustvo ako procenim da pacijent to ne razume, nije zainteresovan, onda neka slobodno nosi naočare i dalje, ili traži drugog hirurga. Ne volim da radim kada se ne osećam lepo, a ovaj posao radim jer volim da pomažem ljudima. ■

Intervju // Biljana Sarić, Olivera Galić i Vesna Krneta

Lepši dani bistrog pogleda

S ponosom pričaju da su korekcijom dioptrije podarile sebi mnogo.

Zajedno su prošle kroz to iskustvo, a danas prijateljima savetuju da to isto učine

Godinama dele svoju svakodnevnicu. Onu običnu, ustaljenu, ali i sve radosti i nedaće koje nosi život. Rade zajedno u Elektrodistribuciji u Sremskoj Mitrovici. Naravno u toj svakodnevici zdravlje i teme o modernoj medicini su česte. Biljana Sarić, Olivera Galić i Vesna Krneta zajedno su se izborile prošlog proleća za novi pogled na svet. Zahvaljujući timu Laserfocusa, pre svega dr Mirku Jankovu ove dame više ne nose naočare.

-O laserskoj intervenciji i korekciji dioptrije smo slušale od kolega na poslu. Imali su veoma lepo iskustvo iz Beograda, u Centru za mikrohirurgiju oka LaserFocus. Napravile smo svoju ekipu, dobro se organizovale, zakazale pregled i skonule do Beograda - baš u LaserFocus. Bilo je to trećeg aprila. Susrele smo se sa jednim stručnjem, organizovanim i veoma ljubaznim timom, koji ostavlja dubok utisak u svojoj ozbilnosti, posvećenosti radu i pacijentima. Pregledala nas je dr Vesna Jovanović, koja nam je pri prvom susretu svojom stručnošću i srdačnim pristupom ulila veliko poverenje i odagnala i najmanje sumnje u vezi sa intervencijom.

Naravno, posebna zahvalnost pripada doktoru Mirku. Pored sve vrhunske stručnosti, profesionalnosti i srdačnog odnosa prema pacijentu, sigurno ga izdvaja od drugih razoružavajući pogled i osmeh, koji definitivno umiri i najsumnjičavijeg pacijenta. Impresivno je da jedan takav svetski priznat stručnjak u svom pristupu nema ni trunku lekarske prepotentnosti koju srećemo svakodnevno oko nas. Ne sećam se da sam ranije u bilo kojoj medicinskoj ustanovi osetila toliko pozitivne energije. Prijatno sam se osećala u LaserFocusu od prvog susreta sa njegovim timom, objašnjava inicijator ovog zajedničkog poduhvata **Biljana Sarić**, napominjući da posle 42 godine gleda bez ikakvog pomagala.

■

Tako govorи Biljana. Ni njoj, ni njenim koleginicama sama intervencija, od koje su se bezrazložno plašile, ostaje samo uspomena: ljubazno osoblje i

Tri drugarice imaju sve pohvale za LaserFocus tim koji im je omogućio život bez naočara

-Za razliku od mnogih koji se sećaju svog dobrog vida, ja sam kratkovida od rođenja. Do 14. godine sam nosila naočare, a onda 28 godina kontaktna sočiva. Od intervencije do danas učim da je to prošlost. Ipak, skoro svako veče pomislim kako treba da skinem sočiva, ili ujutro da ih stavim. Bacila sam ih da ne bih to slučajno i uradila. Divan je osećaj kada se ujutru probudim i odmah vidim jasno sve oko sebe. Pre intervencije sam bila jako uznemirena, ne zbog straha, već zbog neizvesnosti od toga kako to izgleda „normalan vid“ za koji ja nisam nikada znala. Strahovala sam da nešto ne pokvarim svojim ponašanjem. Uveče, posle intervencije bez pomoći naočara isplela sam kćerki trideset pletenica za školsku priredbu.

O svom iskustvu i putu do bistrog pogleda, često svedoče svojim prijateljima i kolegama. Neke od njih su inspirisale da potraže bistar vid za svoje oči na našoj klinici. ■

lekar, koji dok operiše oči polako i strpljivo objašnjava šta radi, a to što radi ne boli uopšte, traje kratko i pomaže mnogo.

Slične utiske ima i **Vesna Krneta**, ali ne i višegodišnje iskustvo sa nošenjem naočara:

-Do skoro nisam moral da se pomažem ni naočarima, ni sočivima. Ali polako vid je počeo da popušta, pomagala su bila nužna, naročito pri vožnji. Srećna sam što mi je ova jednostavna i bezbolna intervencija rešila za sada muku sa naočarima. Koliko je naporno i kako sam podnela intervenciju, najbolje svedoči činjenica da sam odmah posle korekcije vida sela za volan i dovezla moje koleginice u Mitrovicu. Naočari su mi ostale spakovane u futroli, kaže Vesna.

Za **Oliveru Galić** problemi s vidom postali su iritanti, jer je u toku rada dugo za računaram. Gledanje u monitor stvaralo je probleme. Obraćala se za pomoć lekarima, ispregledali su joj, kaže i oči i glavu i sve je bilo uredu.

-Sada, posle intervencije kojom mi je korigovana dioptrija, odlično se osećam, navikavam se na novi život bez naočara, a sa gledanjem u monitor nemam više problema. Kontrole pokazuju da smo dobile očekivane rezultate, a mi sve tri sada dobro vidimo. Još se po malo šalimo, sećamo se kako je najteže bilo posle intervencije sedam dana ne umivati se i ne prati kosu. I bez šminke. Svakodnevno smo jedna drugoj prepričavale svoj doživljaj. Da ne zaboravim: ono što nas je veoma dirnulo bio je telefonski poziv iste veče po intervenciji. LaserFocus tim je želeo da čuje kako smo i da li smo lepo stigle kući.

O svom iskustvu i putu do bistrog pogleda, često svedoče svojim prijateljima i kolegama. Neke od njih su inspirisale da potraže bistar vid za svoje oči na našoj klinici. ■

INTERVJU

dr Vesna Jovanović

DRAGOCENO ISTANBULSKO ISKUSTVO

Zajednički korak u nauku

Pored sve posvećenosti oftalmološkom poslu, za stručnjake je bitno stalno učenje i stručno usavršavanje. Doc. dr Vesna Jovanović je ove godine imala priliku da obogati svoje znanje i stručne vidike u Očnoj bolnici u Istanbulu, koja spada u vrhunske svetske ustanove, čiji se doktori svakodnevno bave otklanjanjem naj složenijih problema.

- Baš u ovoj bolnici pre dve godine prvo bioničko oko ugrađeno je kod slepe 44. godišnje pacijentkinje. Osleplja je od nasledne bolesti koja se zove pigmentna retinopatija, a posle vrlo komplikovane operacije mogla je samostalno da se kreće u prostoru, kaže dr Jovanović.

- Na usavršavanje sam otišla pre svega zbog interesovanja o novinama u lečenju bolesti prednjeg dela oka - lečenju bolesti rožnjače, lečenju keratokonusa, uvida u najnoviju tehnologiju pri operacijama katarakte, kao i korekciji visokih dioptrija (do -20) koje se laserom ne mogu korigovati. Iskustvo je bilo izuzetno, jer je broj pacijenata koji dolaze na pregled u ovaj odsek veliki (i do 50 pacijenata u toku jednog dana), kao i broj operacija. Bolnica ima pet operacionih sala u kojima se izvede do 40 operacija dnevno.

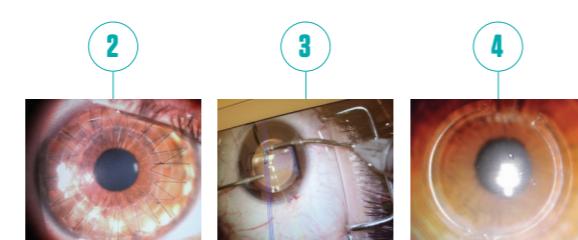
Primena najsavremenije tehnologije prilično olakšava hirurzima samo izvođenje i ishod operacija, kao i brzinu

oporavka pacijenata. Tako se za transplantacije rožnjače koriste precizni laseri koji imaju mikrometarsku tačnost u isecanju transplanata, kao i bolesne rožnjače pacijenta. Istim laserom se lako mogu korigovati razne nepravilnosti rožnjače koje dovode da vrlo lošeg vida (kao kod keratokonusa ili pelucidne marginalne degeneracije), tako što laser vrlo precizno napravi mali tunel u rožnjači u koji se implantira prsten koji ispravi krvine, te je vid kod ovih pacijenata posle intervencije odličan.

Rešavanje korekcije visokih minus dioptrija je prilično fascinantno. U lokalnoj, kapljicnoj anesteziji može da se ugradi sočivo koje će ispraviti dioptriju. Operacija traje svega desetak minuta. Ukoliko je dioptrija veća, u zavisnosti od visine dioptrije i to se može laserom dodatno korigovati.

Vrlo zanimljiv je i novi laser za korekciju dioptrije - SMILE (small incision lenticule extraction), gde sam laser unutar rožnjače dovodi do promene njenog oblika i korekcije dioptrije, tako da je oporavak brz, a problemi sa suvim okom posle intervencije praktično ne postoje.

Izuzetno je korisno što u bolnici postoje treneri (kao i prilikom obučavanja pilota), na kojima se sve procedure mogu uvežbati na modelu do tančina, tako da su hirurzi potpuno pripremljeni za sve operacije koje treba da obave.

1. Dr Jovanović koristi trenažer za usavršavanje nove intraokularne procedura 2. Odlično adaptiran kalem posle transplantacije rožnjače 3. Mogućnost pravilne orientacije intraokularnog sočiva za korekciju astigmatizma uz pomoć softvera gde se sve projektuje na ekranu 4. Intrakornealni prstenovi za korekciju dioptrije kod keratokonusa

Vrhunski učitelj

Jedan od ključnih lekara kod kojih je dr Jovanović bila na specijalizaciji je dr Efekan Coskunseven dr. sci, specijalista za bolesti poremećaja prednjeg segmenta oka. U svetu oftalmologije on je veoma poznat i priznat stručnjak, obrazovan u Turskoj, usavršavao se u SAD (Northwestern University – Chicago), u Nemačkoj (Bon) i Grčkoj (Krit). Autor je više od 150 naučnih publikacija i članaka, a tokom 18 godina aktivne službe kao oftalmolog zbrinuo je više od 165.000 hirurških slučajeva. Dr Efekan Coskunseven je prijatelj i saradnik LaserFocus Centra i rado viđen gost i predavač na našim i svetskim kongresima oftalmologa.

Srećna vam Nova 2018. godina

Kao znak pažnje za novogodišnje praznike
LaserFocus vam daruje

POKLON VAUČER

U VREDNOSTI

200 €

Vaučer
možete iskoristiti od
novembra 2017. godine
do kraja februara
2018. godine

Broj mesta je ograničen

—
Vaučer nije kumulativan
i ne može se
zameniti za novac

—
Vaučer važi za operacije
katarakte, intervencije
laserskog skidanja
dioptrije i keratokonusa